

بررسی مقایسه‌ای نقش سوگیری‌های شناختی در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران فردی در بازار سرمایه و بازار مسکن

اکبر محمدی^۱، بهنام شاهمرادی^۲ حسین رستمخانی^۳

^۱دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان akbar1356@chmail.ir

^۲دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان shahmoradi86@gmail.com

^۳دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان hosein.rostamkhany@gmail.com

چکیده

کمبود نقدینگی نیازمند جلب و جذب منابع مالی و تخصیص مطلوب این منابع در فعالیت اقتصادی بازار سرمایه است. در ایران نیز مانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه، بازار پول به بازار سرمایه غالب بوده و بورس اوراق بهادار که جزو اصلی بازار سرمایه است تا به حال نتوانسته نقش چندانی در ارتقای کارایی و اثر بخشی سرمایه‌ها ایفا کند، در همین راستا لزوم گسترش بازار بورس به عنوان متشکل‌ترین بخش بازار سرمایه ایران جهت توسعه اقتصادی کشور امری است که در حال حاضر از اهمیت دوچندانی در بین دولتمردان و اقتصاددانان برخوردار گردیده است. از طرف دیگر بخش مسکن هم به لحاظ نقشی که در تغییرات شاخص‌های کلان اقتصادی مانند رشد اقتصادی ایفا می‌نماید، از اهمیت بسیاری برخوردار است.

به وجود آوردن شرایطی که سرمایه‌گذاران از میان حالت مختلف، سرمایه‌گذاری در بازار پول یا اوراق بهادار و سرمایه یا بخش مسکن را برگزینند، دارای اهمیت خاصی می‌باشد. به عبارت دیگر، با بررسی نیازهای سرمایه‌گذاران و برآوردن تقاضاهای منطقی آنان، باعث انتقال سرمایه از فعالیت‌های غیرمولد به سمت فعالیت‌های تولیدی و مولد می‌شویم. بنابراین شناسایی عوامل مؤثر بر بازار سرمایه، پول و مسکن با توجه به شرایط خاص این بازارها در ایران بسیار با اهمیت بوده و این امر موجب رشد و شکوفایی بخش سرمایه‌شده و در نهایت توسعه بخش مالی را در کشور به همراه خواهد داشت.

همچنین شرایط مبهم آتی و اشتباهات شناختی که در روانشناسی انسان ریشه دارد، باعث می‌شود سرمایه‌گذاران در شکل‌گیری انتظارات، تصمیم‌گیری و قضاوت اشتباهات سیستماتیک داشته و با سوگیری‌های شناختی مواجه شوند. این پژوهش با هدف بررسی نقش سوگیری‌های شناختی در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری در بازار بورس، پول و مسکن صورت گرفته است

هدف اصلی این پژوهش بررسی نقش سوگیری‌های شناختی در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران فردی در بازار پول، بازار سرمایه و بازار مسکن می‌باشد. روش پژوهش در این تحقیق، رویکرد کمی بوده است که با استفاده از تکنیک پیمایش این مطالعه انجام یافته است. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه بوده و نمونه آماری را ۲۰۰ نفر از اساتید دانشگاه، دانشجویان رشته حسابداری و مدیریت مالی و کارشناسان فعال در حوزه بورس اوراق بهادار و مسکن تشکیل می‌دهند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده‌اند. جمع‌آوری اطلاعات پژوهش حاضر در مقطع زمانی نیمه دوم سال ۱۳۹۴ انجام گرفته است. نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش، بیانگر تایید برخی فرضیه‌های پژوهش بوده است. به بیان دیگر در رگرسیون چند گانه مقدار آماره t برای رویدادگرایی، باورگرایی، حساب انگاری، دیر پذیری، توان پنداری و تازه گرایی نشان می‌دهد که در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرند، یعنی در مدل معنادارند. رابطه این متغیرها با بازدهی سرمایه‌گذاری معکوس است. همچنین اثر تعدیلگر سواد مالی در رابطه بین انواع سوگیری‌های شناختی و بازده سرمایه‌گذاری کل تأیید شد.

واژه‌های کلیدی

سوگیری‌های شناختی، تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری، بازار پول، بازار سهام، بازار مسکن

مقدمه

اهمیت بازار بورس اوراق بهادار از دو جنبه می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد، از یک طرف معامله گران بازار بورس و از طرف دیگر می‌توان به اهمیت و نقش این بازار در رشد و شکوفایی بخش سرمایه اشاره نمود. اقتصاد کشورهای در حال توسعه به دلیل